

यस देउमाई नगरपालिकाको यस देउमाई नगरपालिकाको दोस्रो नगर सभामा उपस्थित सभाका सदस्य ज्यूहरु, ।

सर्वप्रथम म नेपालमा भएका विभिन्न लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरुमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने वीर शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु ।

नेपालको सम्बिधान २०७२ को भाग ५ मा व्यवस्था भए बमोजिम मिति २०७३-११-२७ गते नेपालका अन्य स्थानिय तह संगै यस नगरपालिकाको गठन भएको हो । नेपालको सम्बिधान २०७२ ले राखेको सोच बमोजिम तिन तहको सरकार अन्तर्गत सबै भन्दा तल्लो तहको सरकारको रुपमा रहेको स्थानिय तहका सरकार संचालनको भौगोलिक आकार अनुरूप गठन गरिएका ७५३ स्थानिय तहहरुमा रहेको यस देउमाई नगरपालिका प्रदेश न.१ मा रहेको इलाम जिल्लाको उत्तर पश्चिम भागमा अवस्थित छ। प्रत्येक स्थानिय तहको आफ्नै सरकारका रुपमा विकास गर्ने सम्बिधानको मर्म बमोजिम यस देउमाई नगरपालिकाको आफ्नै छुट्टै छाप र चिन्ह रहेको छ। दोस्रो चरणको स्थानिय तहको निर्वाचन २०७४ साल असार १४ गते भएको निर्वाचनबाट यस देउमाई नगरपालिकाले पनि पचासजना निर्वाचित प्रतिनिधिहरु प्राप्त गरि सकेको छ।

साथै संघिय प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभाको निर्वाचन भै केन्द्रिय सरकार र प्रदेश सरकार पनि गठन भै सकेको बिध्यमान अवस्थामा राजनितिक संक्रमणको अन्त्य भै देशले तिनै तहको स्थिर सरकार प्राप्त गरि सकेको हामि माझ सर्व विधितै छ, देशले अक्को बाटो सुख र सम्बृद्ध नेपाल भन्ने सोचलाई साकार पार्न स्थानिय तहको गहन भुमिकालाई निर्वाह गर्न हामि जन-निर्वाचित प्रतिनिधिहरु प्रतिबद्ध छौं भन्ने कुरा यहाहरु माझ राख्न चाहन्छु।

आज यहाँहरु माझ देउमाई नगरपालिकाको दोस्रो नगर सभाबाट यस नगरपालिकाको सम्बृद्धि र दिगो विकासको लागि नगर कार्यापालिकाले पारित गरेका केहि नितिगत निर्णयहरु निम्न बमोजिम पेश गर्दछु ।

सर्वप्रथम नगरको सन्तुलित, दिगो र आधुनिक विकास गर्न आवश्यक योजना निर्माणका लागि सुरुवात गरिसकेको यहाहरु माझ बिधितै छ। नगरको यथार्थ चित्रण गर्न नगर प्रोफाइलको बिधिबाट सुरुवात गरि बृहत नगर विकास योजना निर्माण गरि तल उल्लेखित भएका निति तथा कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्दै हाम्रो नगर अधि बड्ने मा विश्वस दिलाउन चाहन्छु।

१.रोजगारी तथा गरिवी निवारण

– संघिय सरकारका सोच बमोजिम विपन्न अवस्थामा रहेका जनताको आवास सुधार योजना अन्तर्गत फुस तथा खरका छाना भएका घरलाई टिनको छाना सहितको सुरक्षित आवास कार्यक्रम संचालन गरि देउमाई नगरपालिका भित्र रहेका अति विपन्न परिवारको पहिचान र अवस्था विश्लेषण गरी परिचय पत्र वितरणका माध्यमबाट सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधालाई एकीकृत गर्दै उनीहरुको जिवनस्तरमा सुधार ल्याई गरिवीको रेखामुनी रहेको जनसंख्यालाई माथि उकास्न गरिवी निवारण विशेष कार्य योजना बनाई लागू गरिनेछ । जसका लागी वडागत रुपमा विपन्नता मापन गर्ने कार्ययोजना बनाएर गरिवी निवारणका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ।

–शौप सिक्ने कृषि तथा उद्योग व्यवसाय कार्यमा लाग्न चाहने युवाहरुलाई व्यवसायिक कृषि तथा आय आर्जनका गतिविधिमा आकर्षण गर्न विशेष तालिम र व्यवसायिक अनुदानको व्यवस्ता गरिने छ। जसबाट युवाहरुलाई विदेश पलायन हुने प्रवृत्ति केही हद सम्म निरुत्साहित हुने अपेक्षा गरिएको छ साथै क्षमता पहिचान गरि सक्षम युवालाई यसै नगरमा स्थापित गर्ने कार्ययोजना बनाइने छ ।

–नगरक्षेत्र भित्र वसोवास गरेका श्रम सक्रिय जनशक्तिलाई स्वरोजगार तर्फ उन्मुख गराउन घरेलु तथा साना उधोग क्षेत्र तथा सीप तथा व्यवसायिक प्रवर्धन गर्ने निकायहरुसंग आवश्यक समन्वय गर्ने र संबन्धित सिपलाई उजागर गर्ने क्षमता अविबृद्धि कार्यक्रमलाई वार्षिक बजेटमा समावेस गरिने छ।

२.भौतिक पूर्वाधार विकास नीति

दिगो विकास र व्यवस्थित आवास योजना साकार रुप दिन सम्भावना पहिचान भएका छेत्रमा फराकिला सडक सहित एकिकृत आवासको प्रत्येक वडाबाट प्रथमिकतामा परेका भौतिक पूर्वाधार विकासको योजना वार्षिक कार्यक्रममा समायोजन गर्ने प्रयास गरिएको छ । गत आर्थिक वर्षको कार्यक्रममा समावेश भएका बहुबर्षिय योजनाहरुलाई क्रमागत योजनाकारुपमा संचालन गरिने छ। देउमाई नगरपालिकामा वजार क्षेत्र विस्तारको लागी वैकल्पिक मार्गको स्थर बृद्धि गर्ने कार्य शुरु भै सकेको छ, उक्त सडकका क्षेत्रमा बसोवास व्यवस्थित बनाउन थप पुर्वधारको व्यवस्था गरिने छ साथै बजार क्षेत्रका सहरी सडकहरुको स्तरवृद्धि गरि नमुना पिचका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ । नयाँ सडक बनाउने भन्दा पनि भै रहेका सडको गुणस्तर स्तरउन्नतीको कार्यलाई पहिलो प्रथमिकतामा राखिनेछ । सडक संचालन तथा सम्रक्षण सम्बन्धि आवश्यक निति निर्माण गरि कार्यान्वयनमा ल्याइने छ। भौगोलिक रुपमा एक भन्दा बढि वडा जोड्ने सडकहरुलाई उच्च प्राथमिकता दिएर योजनामा समावेस गरिने छ। ग्रामीण सडक सन्जाल निर्माण तथा सिचाई आयोजनाहरु छनौट गर्दा कृषि तथा पर्यटनलाई प्रवर्धन गर्ने गरि कार्यक्रममा समावेस गरिने छ।मंगलबरे गजुरमुखि सडकलाई स्तर बृद्धि गरि कालोपत्रे गर्न केन्द्र र प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी अधि बढाईने छ । पाचथर जिल्ला देखि देउमाई नगरपालिका वडा न. १ को देउरालि -चैरि वजार- विन्दुले- हुदै देउमाई नगरपालिकाको केन्द्र मंगलबारे बाट गागे भन्ज्याड- जितपुर- शिदियुम्का हुदै विर्तामोड जाने सडकलाई नगरको गौरव

आयोजनाका रूपमा अगाडी बढाउने छ। रक्से मंगलबारे सडकलाई नमुना सडकका रूपमा विस्तार गरिने छ। नगर क्षेत्रभित्र अधिकांस सडक धुले सडक रहेका छन यि सडकहरूलाई क्रमिक रूपमा ग्राभेल र कालो पत्रे गर्ने रणनितिक योजना निर्माण गरिने छ र हाललाई स्थानिय सडकलाई वर्षभरि संचालन गराउन मर्मत संहार कोषको उचित व्यवस्थापन गरिने छ। नगरपालिकाका बिभिन्न सडक तथा संरचनाको निर्माणको लागि वातावरण प्रभाव मुल्यांकन तथा वृष्टत आयोजना अध्ययन रिपोर्ट तयार गरिने छ।

नगरपालिकाको सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक पर्ने भवन निर्माणको क्रमामा प्रत्येक वडा कार्यलयहरू तथा विषयगत कार्यलयहरूको आफ्नै जमिन रहेको अवस्थामा आफ्नै भवन निर्माणका लागि संबन्धित निकाय संग सम्बन्धव गरि आवश्यक वजेटका लागि पहल गरिने छ।

३. खानेपानी, वातावरण र सरसफाइ

—स्वच्छ खानेपानी स्वस्थ जिवनको पहिलो आधार हो। हाम्रो नगरपालिका भित्र निर्माणाधिन खानेपानिका आयोजनालाई नगरकै मातहतमा संचालन गरि पुर्णरूपामा स्वच्छ खानेपानिको प्रत्याभुति गराउन पहल गरिने छ, तसर्थ वडागत रूपमा खानेपानिको कार्यक्रमहरू समावेस गरि कार्यन्वयन गरिने छ। आवश्यकता पहिचान गरि मुहानलाई संरक्षण गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ साथै एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउन ग्रामिण र विपन्न वस्तिमा आवश्यक भौतिक वस्तुको व्यवस्थापन गरिने छ ।

—फोहोर मैला उत्पादनलाई निरुत्साहित गर्न र संकलन भएको फोहोरलाई उचित व्यवस्थापन गर्न नगरवासिकै सकृयतामा फोहोरको वर्गिकरण गर्न नितिगत व्यवस्थापन गरी निर्धारित स्थानको ल्यान्ड फिल्ड साइटलाई सुध्धिकरण गरि पुर्ण रूपाम संचालन गरिने छ साथै इलाम नगरपालिका संग उचित सम्न्वय गरि फोहोरको प्रसोधन गर्न आवश्यक व्यवस्ता गरिने छ।

४. विधुत तथा वैकल्पिक उर्जा

- हाम्रो देउमाई उज्यालो देउमाई सपनालाई साकार रूप दिन सम्पुर्ण नगरवासिलाई पाँच वर्षभित्र पुर्ण विधुत पहुचमा ल्याउने निति अनुरूप विधुतिकरण कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिने छ।

— वढ्दो विधुतको प्रयोगलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकारको नीति अनुरूप अव वन्ने नयाँ संरचनाहरूमा कुल उपयोगको कम्तीमा २५ प्रतिशत विधुत सोलार प्रणालीवाट आपूर्ति हुने व्यवस्थालाई लागत सहभागिताका कार्यक्रमबाट प्रोत्साहित गरिने छ ।

— देउमाई नगरपालिकाको सार्वजनिक क्षेत्रमा लागत सहभागीतामा आधारीत सौर्य सडक बति वाल्नको लागि सडक वतीको लागी सोलार जडान गर्ने काम क्रमागत रूपमा निरन्तर अगाडि बढाउने छ।

५. शिक्षा

नेपालको संविधानले माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई स्थानिय तहको अधिकार भित्र समावेस गरे अनुरूप यस स्थानिय सरकारले नगर शिक्षा विकासको लागि आवश्यक शैक्षिक निति निर्माण गर्ने छ।

—शिक्षा मानवविकासको पहिलो सुचक भएकोले, नगरका सम्पुर्ण वालवालिकालाई शिक्षाको पहुचमा पुर्याउन नगरपालिका क्षेत्रका प्राथमिक उमेरका सम्पुर्ण वालवालिकाहरूलाई अनिवार्य विद्यालय भर्ना गर्न गराउन अभियानकका रूपमा संचाल गरिने छ। गरिविका कारणले शिक्षामा पहुच नहुने अवस्थालाई निरुत्साहित गर्न विध्यालयहरूमा छात्रवृत्ति कोष स्थापना गर्ने वातावरण बनाईने छ ।

संचालनमा रहेका प्राविधिक शिक्षालाई स्थर उन्नति गरेर स्थानिय स्तरमै स्वरोजगार प्रवर्धन गराउने छ।समयको माग संगै सामुदायिक विध्यालयहरूमा अङ्ग्रेजि माध्याम बाट अध्यापन गर्न अनिवार्य गरिने छ। उच्च शिक्षाको क्षेत्रमा विषेश सहयोगको व्यवस्था गरिने छ। नगरभित्रका प्रत्येक माध्यमिक विध्यालयमा कम्प्युटर शिक्षण सिकाईकालागि आवश्यक पर्ने भौतिक तथा मानविय पुर्वधारको विकास सहित आधुनिक प्रयोगशालाको व्यवस्थापन गरिने छ।

—नगरपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरू साथै मंगलबारे बहुमुखि क्याम्पसको शैक्षिक वातावरण तथा भौतिक पूर्वाधार विकास र स्तरोन्नतीकाको लागी आवश्यक वजेट अनुदानका रूपमा उपलब्ध गरिने छ।

६. स्वास्थ्य

- सुरक्षित मात्रित्वलाई पहिलो प्राथमिकता दिई गर्भाअवस्थाको पहिलो महिना बाटनै स्वस्थय चैकि र नगर अस्पतालको प्रत्यक्ष निगरानि बमोजिम प्रसुति अवस्थालाई प्रोत्साहान गर्न आवश्यक भताको व्यवस्था सहित अनिवार्य स्वास्थ्य परिक्षणको निति अवलम्बन गरिने छ । स्वास्थ्य नगरलाई साकार पार्न महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाको सेवालार्ई उच्च मुल्याङकन गर्दै प्रोत्साहनका कार्यक्रम गरिने छ।

नगर भित्रका संपुर्ण स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक सुध्दिदिकरण गर्दै मंगलबारेमा रहेको प्रा. स्व. के. हाता भित्र सव परिक्षण भवन निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्यथा गरिने छ। नगर भित्र आवश्यक पर्ने प्राथमिक उपचारका औषधिहरु अभाव हुन नदिइने निति लिइने छ।

-आयर्वेद उपचार पददतिलाई प्राथमिकतामा राखिने छ। यस क्षेत्रमा क्रियाशिल संघ सस्थाहरुवीचको समन्वय सुदृढ गराइनेछ ।

स्वास्थ्य चौकि नभएका वडामा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना गरिने छ।

-सरकारले निर्धारण गरेका क्यान्सर, मुटु,मृगौला र मेरुदण्ड संबन्धि जटिल प्रकृतिका रोगको उपचारका लागि विरामिलाई उपचारको पहुच सम्म पुर्याउन आवश्यक आर्थिक सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ ।

७.कृषि तथा पशु

"देउमाई नगरपालिकाको पहिचान प्रांगारिक खेति अभियान" लाई साकार रुप दिन एक कृषक एक भकारो सुधार गर्दै भर्मि कम्पोष्ट पिटको कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउन बजेटको व्यवस्था गरिने छ।

-कृषिलाई आर्थिक विकासका आधारका रुपमा विकास गर्न कार्याविधि निर्माण गरिने छ।

-कृषिलाई वाध्याता हैन रहरका रुपमा विकास गर्न व्यवसायिक कृषि प्रोत्साहन कार्यक्रम लागु गरिने छ।

-उन्नत खालका पशुपालन, व्यवसायिक तरकारि तथा फलफुल खेति, व्यवसायिक मत्स्य पालन,मौरि पालन, अलैचि,अकबरे खोर्सानि, किवि, अदुवा,चिया कफि लगायतका नगदे बालि व्यवसाय गर्ने कृषकहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

-व्यवसायिक पसुपालनमा साझेदारिको कार्यक्रमहरुलाई प्रोत्साहन गरिने छ।

-कृषि सहकारितालाई र सामुहिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहित गर्न सहकारि दर्ता ऐन अनुसार दर्ता प्रकृया सरल बनाईने छ। यसलाई उत्पादन वृद्धिको आधार वनाईनेछ । महिला सहकारी र उध्यमसिलता विकासकोलागी विशेष निति तयार गरी लागु गरिने छ।

८.पर्यटन

-पर्यटन प्रवर्धनका लागी नगरका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरुको पूर्वाधार विकास गरिनेछ । नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्यटकिय स्थानहरुको संरक्षण र सम्बर्धन गर्न पर्यटन प्रवर्धनमा विशेष बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

-नगरक्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्धनका लागी पर्यटनसँग सम्बन्धित व्यवसायी तथा निकायहरुसँग सहकार्य गरिने र होम स्टे साथै शिद्विथुम्का चुले देखि कुहिभिर पद मार्गलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउने नीति लिइएको छ।

-देउमाई नगरपालिकामा पर्यटन प्रवर्धनका निमित्त चिडियाघर, रक-कल्याम्बिङ्ग, प्यारा गलाईडिङ को सम्भाव्यता अध्ययन यसै बर्षबाट थालनि गरिने छ।

-यस नगरपालिकाका धार्मिक, संस्कृति, ऐतिहासिक, भौतिक पर्यटकीय स्थलहरुको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार प्रसार गरी पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा नगरपालिकालाई विकासको लागि उक्त क्षेत्र संरक्षण गर्न बजेट व्यस्थापन गरिने छ । साथै उक्त स्थानहरुको प्रचार प्रसार लागि स्थानीय,क्षेत्रीय ,राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संचार माध्यमलाई परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।

पर्यटन प्रवर्धनगर्ने उदेश्यसाथ व्यवसाय गर्ने व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्न विषेश कर छुटको निति अवलम्बन गरि आन्तरिक पर्यटन प्रवर्धनका लागि विभिन्न पर्यटकिय क्षेत्रको अवलोकन गर्ने कार्यक्रम संचालन गर्ने निति लिइने छ।

९.लक्षितवर्ग तथा समावेशीकरण

- लक्षित वर्गका आवश्यकता पहिचान गरि शिप विकास र आयआर्जन गर्ने तालिमका कार्यक्रम संचालन गरिने छ। दलित महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सचेतना तथा सिपमुलक कार्यक्रमको लागि सहयोग गरि रोजगारिको अवसर शृजना गरिने छ । जिवनको उतरार्धमा आइरहेको पारिवारिक हेलित अवस्थाले बृद्ध आश्रमको सरणमा जाने सामाजिक कुरितिलाई निरुत्साहित गर्नका लागि बृद्ध बुवा आमाको एक आपसका भावना अतित शुख दुख साटासाट गर्न प्रत्येक वडामा वटा जेष्ठ नागरिक भेटघाट चौतारीको स्थापना गर्ने निति लिईने छ, साथै सामाजिक संस्कारबाट एकल रुपमा रहन बाध्य भएका एकल पुरुषहरुलाई मासिक रुपमा भताको व्यवस्था गरिने छ।

१०.युवा तथा खेलकुद

–राष्ट्रलाई आवश्यक पर्ने खेलकुद तर्फका राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी उत्पादन गर्न देउमाई नगरपालिका सक्षम हुदै आएको कुरा यहाहरुमा विधितै छ, यस अवस्थालाई निरन्तरता दिन नगरमा खेलकुद प्रशिक्षक व्यवस्थापन मार्फत नगर भित्र रहेका बिभिन्न क्षेत्रका खेल र खेलाडीहरुको पहिचान गरी उनिहरुको प्रतिभालाई अझ प्रष्फुटित गरराउन आवश्यक खेलकुद निति निर्माण गरी युवाहरुलाई अझ प्रोत्साहन गर्दै लाने निति लिइने छ। युवा शक्तिको क्षमतालाई प्रष्पोटन गर्न विशेष निति लिइने छ।

११.मानव संशाधन विकास

–जनतामा प्रवाह गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन सो कार्यमा जन प्रतिनिधि साथै कर्मचारिको सीप र क्षमता विकासका लागि तालिम तथा शैक्षिक गुणस्त सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । यस कार्यालयमा कार्यरत जनशक्तिलाई आवश्यक प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ साथै आधुनिक प्रविधि तर्फ अगाडि बढाउन प्रत्येक वडा कार्यालयबाट सहभागिता जनिने गरि प्राविधिक, प्रशासनिक जनशक्तिलाई निरन्तर तालिम तथा भौतिक पुर्वाधारको आवश्यकतालाई व्यवस्थापन गर्ने निति लिइने छ।

११.सुचना तथा संचार प्रविधि

केन्द्र र प्रदेश सरकारले लिएको विधुतिय सरकारको अवधारणालाई साकार रुपमा दिन नगरपालिकाका संपुर्ण कार्यालयहरुमा सुचना प्रविधिको विकास गरिने छ। लेश पेपर गभर्नेन्श हुदै पेपर लेश गभर्नेन्श तिर नगरपालिकालाई अगसर गराउन भौतिक, मानविय तथा पुर्वाधारको विकास गर्न आवश्यक निति लिने छ।

१२.राजस्व तथा वित्तिय व्यवस्था

करदातालाई प्रोत्साहन गर्न समयमै कर तिर्ने करदातालाई विशेष छुटको व्यवस्था गरिने छ।

कर तिर्नु असल नागरिकको कर्तव्य हो भन्ने भावनाको विकास गरिनेछ र सम्पुर्ण व्यवसाय तथा सेवा क्षेत्रलाई करका दायरामा ल्याइने छ भने चातु आर्थिक वर्षबाट करदाता मध्ये सबैभन्दा वढी कर तिर्ने एकजना करदातालाई उचित सम्मान गरिने छ ।

१२. भु उपयोग तथा वस्ति विकास

भु-उपयोग राष्ट्रिय विकास नितिलाई अवलम्बन गरिने छ। एकिकृत तथा व्यवस्थित वस्ति विकासलाई कार्ययोजना बनाई लागु गरिने छ। पुराना घरको अभिलेखिकरण तथा नया घर नक्सा पास अनिवार्य गरिने छ।

१३. प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन

नगर भित्र रहेका सार्वजनिक क्षेत्र तथा जग्गाको संरक्षण गरिने छ।

देउमाई, पुवामाई, र माई खोला क्षेत्रमा ग्रिन बेल्ट निर्माणका लागि योजना निर्माण गरिने छ।

सार्वजनिक तथा सामुदायिक बनका उत्पादन, नदिजन्य उत्पादन (ढुंगा, गिटि, वालुवा तथा जलचर समेत) र बन क्षेत्रका बन्यजन्तु र जडिबुटिको उपयोगमा विषेश निति बनाएर लागु गरिने छ।

१५. उधोग

यस क्षेत्रमा पाइने कच्चा पदार्थको प्रशोधन गर्ने घरेलु तथा साना उधोग, कृषिजन्य, वन जन्य उधोग स्थापना तथा संचालन लाई प्रोत्सन गर्ने निति बनाइने छ।

१६.सुरक्षा

नगर भरिका जनतालाई सुरक्षा पुर्ण प्रत्याभुति दिन विभिन्न सुरक्षा सम्यम्त्रसंग सम्नवय गरेर सुरक्षाको पहुच सम्पुर्ण जनतामा पर्याउने निति अवलम्बन गरिने छ। प्रत्येक वडामा प्रहरि विटको व्यवस्थापन गर्न पहल गरिने छ।

१८. अन्य निकाय संगको सम्बन्ध

यस नगरपालिकाको छिमेकमा रहेका इलाम नगरपालिका, माई नगरपालिका, माडसेबुङ गाउँपालिका र फाकफोकथुम गाउँपालिका संग सडक संजाल , पर्यटन विकास, जल उपयोग र व्यापार क्षेत्रमा सहयोग तथा साझा निति बनाइ आवश्यक क्षेत्रमा लागु गरिने छ। साथै राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संग संस्था संग भगिनि सन्बन्ध जोड्दै अघि बडिने छ।

१९. सेवा सुविधा

जनप्रतिनिधिहरुको जनताप्रति जिम्मेवार र जवाफदेहि हुन र कर्मचारिहरुलाई कार्य संचालन गर्न प्रोत्साहित गर्न जनप्रतिनिधी साथै कर्मचारि हरुको स्थानिय भताका रुपमा सेवा सुविधाको आवश्यक कार्यबिधि तयार गरि लागु गरिने छ।

२०. सामाजिक विकास

- जेष्ट नागरिक, समाजका अभिभावकका रुपमा रहने हुदा उहाहरुलाई सम्मान र सम्मक्षण गर्न नेपाल सरकारले दिदै आएको सामाजिक सुरक्षा भतामा केहि थप गरि पोसाक सहयोग व्यवस्था गरिएको छ, उक्त कार्यलाई थप प्रभावकारि रुपमा संचालन गरिने छ ।

- समाजका हरेक वर्ग र सम्प्रदायलाई एउटै भावनाले अगाडि बढाउन हाम्रो समाजमा रहेका जातिगत संस्कार अनुसार सम्पुर्ण जातजातिको संस्कृतिलाई सम्मक्षण र सम्वर्दन गर्दै आ-आफना संस्कार अनुसार हुने सामाजिक कृयाकलापका कार्यक्रमलाई थोरै भएपनि सहयोग पुगोस भन्ने उदेश्यले दाहा संस्कारका लागि सहयोग गर्ने निति लिइएको छ, यसलाई निरन्तर्ता दिईने छ।

यस नगरपालिका भित्र अन्य क्षेत्रबाट नगर भित्रको पर्यटन, कृषि र शिक्षा तर्फ आकर्शित भएर बसाई सराई गरी आउने नागरिकलाई विशेष प्रोत्साहन गरिने छ।

यस नगरपालिकालाई संविधानले व्यवस्था गरेका अधिकार क्षेत्रभित्रका थप आवश्यक ऐन, नियम, निर्देशिका हरुको निर्माण गर्दै कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

कार्याक्रमका कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वयको अपेक्षा गर्दै कार्यसमितिका सदस्यहरु सभाका सदस्यहरु तथासम्पुर्ण सरोकारवाला क्षेत्रहरुलाई धन्यवाद ग्यापन गर्दछु।